

Март – време за прскање војника у воћњаку и нега винограда

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 12.03.2026 Брой: 3/2026

Pogodniji uslovi za izvođenje predcvetnih tretmana u voćnjacima nastupiće početkom druge dekade.

U voćnim kulturama tokom druge polovine meseca javiće se sledeće faze: bubrenje pupoljaka, pucanje pupoljaka, formiranje cvetnih pupoljaka i cvetanje kod nekih ranocvetnih koštičavih vrsta. Predviđene minimalne temperature u poljskim regionima su iznad kritičnih nivoa za voćke koje su naprednije u svom razvoju.

Očekivane padavine za period 20.03 -26.03. 2026. ograničiće izvođenje tretmana zaštite biljaka u voćnjacima. Međutim, do kraja meseca uslovi za izvođenje tretmana zaštite biljaka u voćnjacima ponovo će biti prisutni.

U rasadnicima voćaka

Pre sadnje semena i reznica u matičnjacima i jednogodišnjim rasadnicima, za suzbijanje zemljišnih štetočina, tretirati jednim od sledećih proizvoda - Ercole GR (1-1.5 kg/dekar), Trica Expert (1-1.5 kg/dekar), lokalizovano, samo u brazdu za sadnju, u blizini korenja biljke.

Bakterijski rak koštičavih voćaka je ozbiljna bolest koju izazivaju Agrobacterium ili Pseudomonas. Iskazuje se kroz tumorske formacije, otekline i udubljenja na stablu, korenu i granama. Patogen se širi putem sadnog materijala, alata i zemljišta.

Protiv zemljišnih patogena - vrsta truleži korena i bakterijskog raka, korenje se potapa u rastvoru fungicida sa aktivnom osnovom bakarnog oksihlorida – Cupro Key, Codimur 50 WP, Cuprozin 35 WP (18-30 g/10 l vode).

Zaraženi vrhovi klonskih podloga za jabuke sa pepelnicom namenjeni za sadnju u jednogodišnjim matičnjacima i rasadnicima se odsecaju, a jako zaraženi se odbacuju. Takođe se odbacuju sve

sadnice sa tumorima bakterijskog raka na korenju.

Postavljaju se otrovne mamci od kuvanog kukuruza ili pšeničnog zrna, Actellic 50 EC ili Biona Sincar (4 l po 1 kg zrna) i biljnog ulja, ili se Mesuroi Schneckenkorn (250 g/dekar) zakopava protiv vrtnog puža u gredicama.

U matičnim zasadima za proizvodnju podloga za jabuke, izdanci zaraženi pepelnicom se odsecaju do osnove. U prisustvu jaja kalifornijske štitaste vaši pre pucanja pupoljaka, sva stabla se prskaju zimskim tretmanom sa 3% Acarizin ili ParaZomer.

U voćnjacima

Mart je krajnji rok za završetak popravke mehanizacije. Nabavljaju se neophodni pesticidi za suzbijanje bolesti, štetočina i korova tokom drugog kvartala. Ako nije urađeno u prethodnim mesecima, skupljaju se i spaljuju materijali kojima su bili omotani stabla mladih voćaka.

Pre nego što pupoljci popucaju, može se izvesti zimsko prskanje voćnjaka ako to nije urađeno u februaru.

Svakodnevno se vrše posmatranja pod mikroskopom koristeći Holz metodu na sazrevanje askospora prouzrokovala krastavosti jabuke i kruške, crvenila lišća šljive, uvenuća izdanaka dunje, narandžastih pega na lišću badema, cilindrosporioze na trešnji i drugih bolesti. Prskanje protiv krastavosti se najavljuje čim se utvrdi požutelost askospora i njihovo izbacivanje nakon dvosatnog boravka u vlažnoj atmosferi u Petri kutiji.

Postavljaju se izolatorski okviri na materijale prikupljene prethodne godine od voćne osice jabuke i šljive i voćne mušice trešnje u vezi sa praćenjem njihovog razvoja.

Na stablima jako napadnutim miniračem lišća prethodne godine, postavljaju se zamke na stablu da bi se utvrdio let leptira prve generacije i odredili rokovi za prskanje. Zaštita jabučnjaka od njega zavisi od pravovremene i kvalitetne kontrole prve generacije.

Gustina voćne osice trešnje u zasadima trešnje i breskve utvrđuje se iskopavanjem zemljišta. Ispod 10 stabala, vrše se dva iskopa dimenzija 50/50/25 cm. Isti iskopi se koriste za utvrđivanje gustine voćne mušice trešnje u zasadima trešnje, pri čemu se iskopano zemljište prosejava.

Pregledaju se grane sa 5-10 stabala breskve da bi se utvrdila gustina plodorođca breskve, koji prezimljava u pupoljcima, na osnovi jednogodišnjeg izrastka i u mumificiranim plodovima.

Ako to nije izvedeno u novembru, skuplja se 1000-2000 mumificiranih plodova badema sa stabala ili sa onih opalih na zemljištu. Oni se stavljaju u zamke za praćenje početka leta, masovnog leta i završetka leta bademove osice semenjače. Prvi tretman se sprovodi nakon leta.

Cvetni probijač jabuke (Anthonomus pomorum L.) se svuda nalazi u našoj zemlji. Uglavnom napada stabla jabuke, ali je nađen i na kruškama. Štetu prvenstveno čini u voćnjacima gde se ne sprovodi redovna zaštita biljaka.

Da bi se utvrdila gustina cvetnog probijača jabuke, krajem meseca vrši se uzorkovanje udaranjem o platno na 10 stabala jabuke, ravnomerno raspoređenih u voćnjaku. Cvetni probijač jabuke razvija jednu generaciju godišnje i prezimljava kao odrasli insekt uglavnom ispod stare i ispucale kore jabuke i kruške i veoma malo ispod opalog lišća. Kada se vremenski ugreje, napuštaju skrovišta, hrane se neko vreme, a zatim polažu jaja. Ovaj period je najpogodniji za suzbijanje odraslog insekta. Ako uzorkovanje udaranjem o platno otkrije više od tri bube po stablu, prskati sa Sumicidin 5 EC (0.02%), Decis 100 EC (7.5-12.5 ml/dekar), Deca EC (30-50 ml/dekar).

Stabla i debele grane stabala jabuke napadnute staklastim moljcem jabuke i korinim savijačem prskaju se sa Coragen 20 SC (16-30 ml/dekar), Sumicidin 5 EC (0.02%).

Gde su pupoljci breskve u fazi bubrenja, prskati sa 1% bordoskom mešavinom, Champion 50 WP (300 g/dekar), Funguran OH 50 WP (150-250 g/dekar), Cupro Key (240-300 g/dekar) za suzbijanje kovrdžavosti lišća, rupavosti lišća i sive truleži. Protiv rupavosti lišća i sive truleži, prskanje se može vršiti do faze zelenog vrha pupoljka.

Rana siva trulež javlja se na svim koštičavim vrstama, kao i na trnjini, jabuci i kruški. Bolest se pojavljuje od cvetanja stabala do zrenja ploda. Pod povoljnim uslovima, bolest nanosi značajne gubitke osetljivim sortama.

Predcvetno prskanje stabala kajsije, šljive i trešnje se sprovodi protiv rupavosti lišća – gljivične i bakterijske – i sive truleži, a stabala badema protiv cercospore lišća, rupavosti lišća, narandžastih pega na lišću i krastavosti sa istim proizvodima. Takođe se vrši prskanje sa Coragen 20 SC (16-30 ml/dekar), Sumicidin 5 EC (0.02%) protiv gusenica listoždera i drugih štetočina.

Na signal stanica za prognozu i upozorenje BAPH, jabučaste voćke se prskaju protiv krastavosti, ponovo sa istim proizvodima i u istoj koncentraciji.

Cvetno prskanje stabala kajsije se sprovodi sa Score 250 EC (0.02-0.03%) protiv sive truleži. Rana siva trulež je najopasnija bolest na kajsijama. Za cvetno prskanje kajsija ne treba koristiti hemikalije koje sadrže bakar.

Vlažnost zemljišta u martu se predviđa dovoljnom za ujednačeno klijanje semena korova. S druge strane, pogoduje delovanju zemljišnih herbicida, i stoga je njihova primena u martu uvek efikasna. Tretira se samo traka redova u voćnjacima. Pre primene herbicida, zemljište se rahlja i poravnava. Herbicidi se prskaju prskalicama koje se ne koriste za prskanje drugih pesticida. Kada to nije moguće, nakon prskanja, rezervoari, cevovodi i mlaznice prskalice se obilno ispiru vodom u kojoj je rastvoreno 2% sode za veš ili negašenog kreča.

Stomp-Aqua ili drugi herbicid se koristi i za jabučaste i za koštičave vrste u koncentraciji od 250-300 ml/dekar.

Ako se nakon primene herbicida pojavi suša, vrši se zalivanje kišenjem sa normom zalivanja ne većom od 30-35 l/m², jer voda može isprati herbicide u niže slojeve zemljišta.

Ako ne želite da međuredovi budu u obliku crnog ugarisa, možete traviti površinu travnim smešama. To se radi pri prvom zagrevanju vremena, nakon đubrenja stajskim đubrivom i mineralnim đubrivima. Mogu se koristiti sledeće smeše u sledećem odnosu po 1 dekar: crvena detelina (1.6 kg semena)